

Osatyökykyisille
tie työelämään

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

Kaikkien työpanosta tarvitaan

OTE

OTE Maakunnassa – Polut kuntoon Kainuu

- OTE Maakunnassa, Polut kuntoon -hanke
- Hankeaika 1.4.2017 -31.10.2018
- Osatyökykyisille tie työelämään
- Teema: Kaikki käsiparit käyttöön, kohdealueena Kainuun työttömät osatyökykyiset, sekä Kainuun soten työssä olevat osatyökykyiset.
- Työttömiä työnhakijoita (7/ 2018) 3759, Kainuun soten työntekijöitä 3500.
- Koskee Kainuun kaikkia kuntia, lukuun ottamatta Puolankaa. Palveluiden kehittämiseen osallistui Kainuussa TE palvelut, Kela, Kainuun sote ja kehittäjäasiakkaat
- Myönnetyn rahoituksen määrä 258600 €

- Hankkeen palkattu henkilöstö: Projektipäällikkö Susanna Mikkonen, Suunnittelija Minna Mäkäräinen, Sihteeri Suvi Parviainen
- Hankkeessa luotiin projektityöryhmät Työttömän osatyökykyisen palvelupolun rakentamiseen, KunnonSyyni pilotointiin, Kainuun soten työkyvyn tuen prosessin kehittämiseen, sekä kokemusasiantuntijatyöryhmä. Lisäksi hankkeella monialainen ja vaikutusvaltainen ohjausryhmä.
- Projektityöryhmät koostuivat TE palveluiden ja TYP henkilöstöstä, Kainuun soten eri ammattialojen edustajista, Kelan asiantuntijasta, sekä työttömistä työnhakijoista ja Kainuun soten työntekijöistä.

Hankehenkilöstö oli pieni, mutta projektityöryhmät olivat kohtalaisen isoja ja monialaisia.

Muutoksen kohde ja tavoitteet *

- Hanke keskittyi vähäväkisen, kohtalaisen iäkkään väestön omaavan maakunnan työllistymisen edistämiseen ja työssä pysymisen mahdollistamiseen.
- Kohteena oli työttömien osatyökykyisten palvelupolun rakentaminen, työkyvyn arvion ja kuntoutumisen nopeutuminen. Tässä erityisesti työttömien osatyökykyisten palveluiden järjestäjien yhteistyön lisääntyminen ja ongelmattomaan yhteistyön mahdollistuminen asiakaskeskeisellä tavalla.
- Kainuun soten varhaisen tuen mallin arviointi, jatkokehittäminen ja työkykykoordinaattorin asemointi varhaisen tuen malliin. Varhaisen tuen malli oli kohtalaisen tuore, halusimme tietoa siitä mitä Kainuun soten henkilöstö kaipaa osatyökykyisten asioiden hoitamiseen ja tukemiseen, kuinka Työkykykoordinaattorit istuvat malliin.
- Työkykykoordinaattoriverkoston luominen Kainuuseen. Työkykykoordinaattoriverkoston pysyvyyden varmistaminen.
- Näiden asioiden jalkauttamista työnantajaverkostoon ja makusote työskentelyn tueksi.

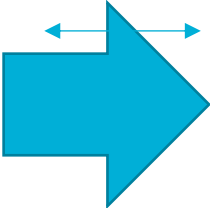
- * Hankkeen tuotos on hyvä työkalu Kainuun makusote palvelulupauksen rakentamisessa. Tulosten avulla voidaan arvioida henkilöstötarpeita, yhteistyön mahdollisuuksia. Maakuntamme väestörakenne huomioiden emme voi jättää työkyvyn tukemisen osioita huomioimatta.
  - * Vaikutusvaltainen ohjausryhmä on oiva tapa siirtää hankkeen tulokset makusote suunnitteluun yhdeksi osioksi.
  - * Hanketyöntekijät ovat käyneet keskusteluja makusote työryhmän kanssa, eli ajatuksen jalkauttamista on tehty vuoden 2018 aikana.
  - * Projektityöryhmän jäsenet ovat voineet jalkauttaa hankkeen tuotoksia käytäntöön koko hankkeen ajan.
- **Koonti: Hanke on pitänyt osatyökykyisten asioita esillä koko hankkeen keston ajan. Suurin Makusote hyöty on rakennetut verkostot ja halu kehittää työkyvyn tukemista maakuntana, asenne yhteiseen tekemiseen ja osatyökykyisten huomiointiin on kehittynyt.

Hankkeen pääasiallinen työmenetelmä oli projektityöryhmätyöskentely. Projektityöryhmät kokoontuivat noin kerran kuukaudessa, tai tarvittaessa. Työryhmille laitettiin kokouskutsut asialistan kanssa ja kokouksista tehtiin pöytäkirjat.

Työttömän osatyökykyisen palveluprosessi

Projektityöryhmät

Toimijoiden tapaamiset
Sähköpostikyselyt
Palvelumuotoilun yritys
Makusote
suunnittelijoiden
tapaamiset
Yrittäjien tapaamiset
Hankeyhteistyö

Kehittäjäasiakkaita
KunnonSyyni –pilotti

<https://prezi.com/p/x0xc1izotvb3/osatyokykyisille-tie-tyoelamaan/>

Tulos: KainOTE

- Aktivoiva prosessikuvaus joka mahdollistaa asiakaskeskeisen palvelupolun rakentumisen.
- Monialaiset asiakkaan tarvitsemat toimijaryhmät toimii tai on rakenteilla.
- Sotessa mielenterveys- ja päihdetyön asiakasprosessin kuvaus ja hoitoon pääsyn mittaus tehty, fysiatrian poliklinikan esitietokaavakkeeseen lisättiin asiakkaan arvio työ- ja toimintakyvystä. Kuntoutusyksikköön pääsee nyt ilman lähetettä jos on kiinnostusta omaa työ- ja opiskelukykyä tukevasta kuntoutuksesta
- TE palveluiden, so-ten yhteistyön tiivistyminen.

Verkostoyhteistyö ja yli toimijarajojen tapahtuva yhteistyö lisääntyi.

Resurssit:

Kansanterveyshoitajien resursseihin tullaan hakemaan 6 hoitajan lisäystä, kohdennettuna työttömien terveystarkastusten käyttöön.

Toimintamallin avulla resurssien määrää on helpompi arvioida.

Niukat lääkäriresurssit hyötyvät verkoston to

Palveluiden oikea-aikaisuus:

So-te – Te palveluiden yhteistyön lisääntyminen.

Erityisesti MT puolen herääminen siihen, että heidänkin palveluissaan on kiinnitettävä huomiota asiakkaan työllisyystilanteeseen.

Toiminnan tehostuminen:

Työttömien terveystarkastusten määrän reilu kasvaminen (v. 2017: 349, v.2018 318 kpl 6 kk aikana)

Verkostoituminen ja asennemuutos:

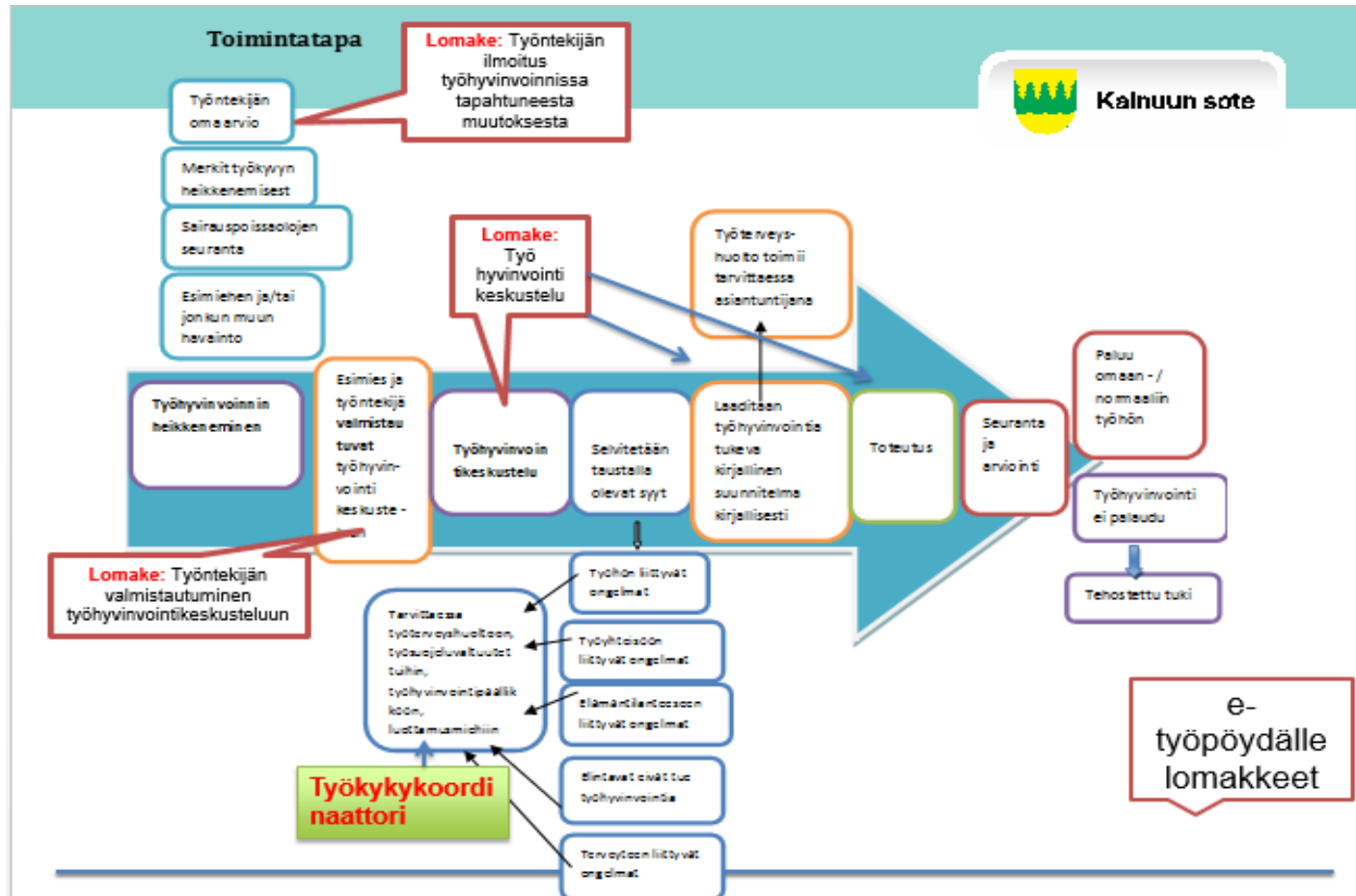
Tehty polku monialalaiselle yhteistyölle, herätelty eri toimijoiden yhteistyötä, sekä ajatuksia osatyökykyisyyteen liittyvistä asioista. Aiheeseen on kiinnitetty huomioita, jatkohanke tulossa.

Jatko:

Jatkohankkeet

Toiminnan seuranta organisaatioissa

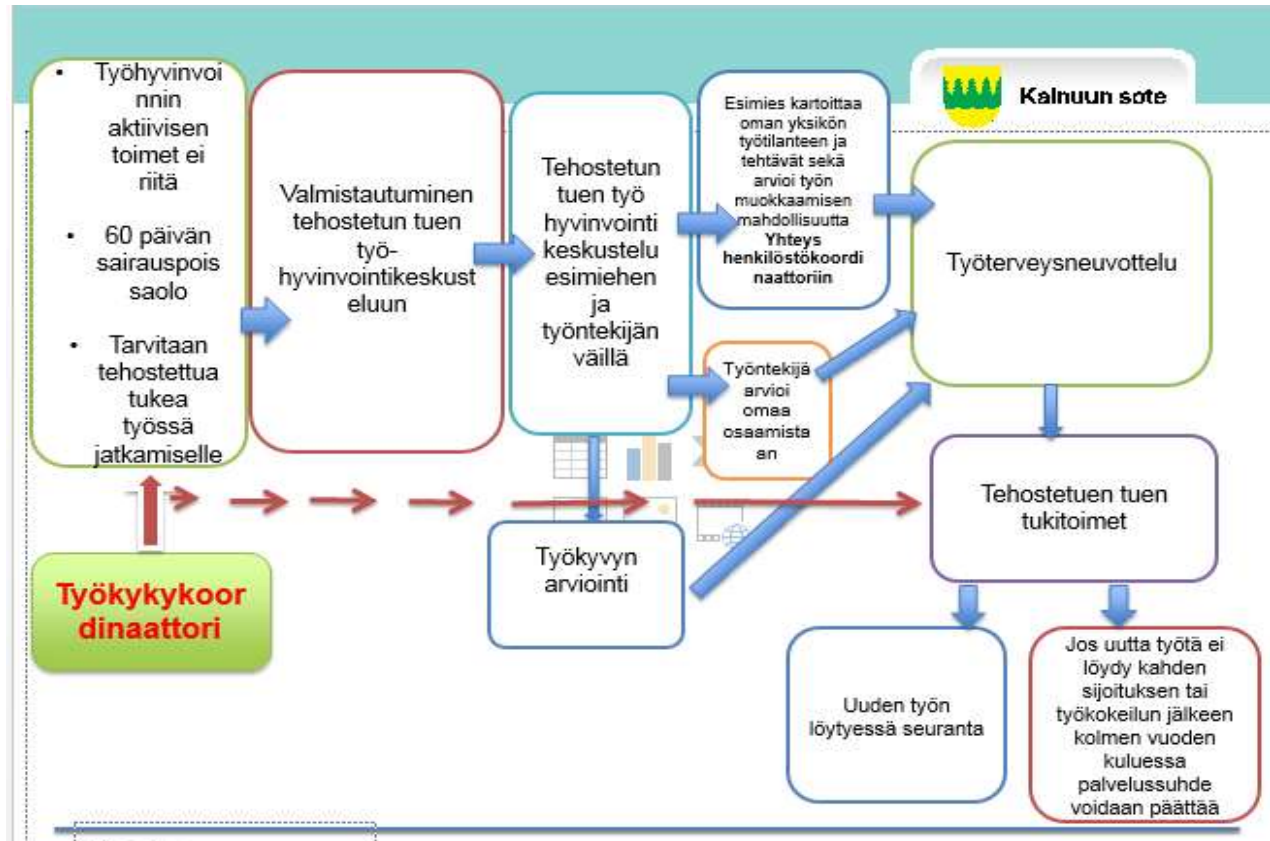

- Sähköinen esimieskysely
- Esimiesiltapäiväkahvit "osatyökykyinen riippakivi vai mahdollisuus"
- Soten projektityöryhmä (Työhyvinvointiasiantuntija, Henkilöstökoordinaattori, Työterveys)
- Kehittäjäasiakkaat

Työmenetelmä, Kainuun soten tehostetun tuen malli

- Sähköinen esimieskysely
- Esimiesiltapäiväkahvit ”osatyökykyinen riippakivi vai mahdollisuus”
- Soten projektityöryhmä (Työhyvinvointiasiantuntija, Henkilöstökoordinaattori, Työterveys)
- Kehittäjäasiakkaat

Tulokset*

- Kainuun sote sai tietoa miten malli koetaan, miten varhaisen tuen malli käytännössä toimii ja tunnetaan.
- Keskeisimmät tulokset : Tiedon lisäämistä ja toimintamallin tunnettavuutta on vielä lisättävä, esimiestyössä työnkuvan hallintaan on hyvä kiinnittää huomiota. Tällä kyetään tukemaan esimiehen työkykyjohtamista ja esimies kykenee tukemaan henkilöstön työhyvinvointia paremmin. Työterveyshuollon aktiivinen, oikea-aikainen tuki on tärkeää.
- Mallinnettiin Työkykykoordinaattoreiden asema prosessiin ja rakennettiin Tkk työnkuva Kainuun sotessa.
- Saatiin kehittäjäasiakas toiminnasta kokemusta sote palveluiden arvioinnissa ja kehittämisessä.

Onnistumiset

- Pidettiin koulutuksia, vertaisryhmätapaamisia osatyökykyisille, tehtiin videot Kainuun soten Youtubeen Työkykykoordinaattoritoiminnasta.
- Kainuun soten Työkykykoordinaattorit ovat aloittaneet käytännön työnsä, eli tekevät oman työnsä ohella työkykykoordinaattorin tehtäviä. Tästä työstä tehdään tilastointia, jolla voidaan arvioida Tkk toimintaan käytettyä työaikaa ja kehittää edelleen toimintaa.
- Hankkeen aikana ja avulla nostettiin osatyökykyisyys esiin organisaatiossa ja kyettiin kehittämään työkyky asioita. Tehtiin asennemuutostyötä!

Työkykykoordinaattorit

Kainuun Työkykykoordinaattorikoulutus (36 valmistunutta)

Hanketyöntekijöiden osallistuminen koulutukseen

Kehittämistehtävänä luotiin TYKO verkosto hanketyönä, Tyko-opiskelijat työstivät verkostolle toimintakäsikirjan. OTE-hanke koordinoi tätä prosessia.

Verkosto toimii ja verkostolla on mahdollisuudet tulevaisuudessa muuttuvien työllistymistilanteiden tukemiseen ja yli toimijarajojen toiminnan mahdollistamiseen.

Asiasta tiedotettu eri viestintäkanavissa, nyt toiveena on, että Kainuun työkykykoordinaattoreiden osaaminen otetaan laajaan käyttöön.

Kainuun työkykykoordinaattorit

Toimintakäsikirja

Tulosten merkitys ja hyöty *

- Kainuun työttömien osatyökykyisten terveystarkastukset tehostuneet. KainOTE maakunnallisessa käytössä, yhtenäistää toimintatapoja. Kainuussa väestörakenne ja työllisyystilanne vaatii kaikkien käsiparien käyttöön ottoa, tehty työ on yksi mahdollistaja.
- Toimintamalli auttaa palveluiden kehittämisen suunnittelua, sekä henkilöstöressurssien arviointia. Jatkohanke on tulossa, toimintamallin yksityiskohtien rakentaminen ja kehittäminen tätä kautta.
- Kainuun sotessa osatyökykyisten palvelupolut on arvioitu, helpottaa toiminnan kehittämistä ja koulutusten suunnittelua sekä tiedolla johtamista. Työkykykoordinaattorit ovat osa toimintamallia.
- Työkykykoordinaattoriverkosto on olemassa ja on mahdollisuus tulevaisuuden maakunnallisen yhteistyön rakentamisessa.
- Palveluiden järjestäjiä on saateltu yhteisen, yli toimijarajojen ylittävään yhteistyöhön. Toimintamalli helpottaa palveluiden järjestäjien henkilöstöressurssisuunnittelua osatyökykyisten palvelemiseen.
- Saatiin näkemystä siitä millaisiin asioihin osatyökykyisten palveluissa tulee keskittyä ja mihin suuntaan kehittää niitä jatkossa.
- Saatiin heräteltyä alueellisia toimijoita asian äärelle.
- Työttömien terveystarkastusten ja palveluiden tehostumisen myötä työllistymisen kynnys voi madaltua ja työssä pysyminen vahvistua.

Tärkeimmät opit

- * Kokeilujen tavoitteiden tulee olla täsmälliset, ei liian laajat. Tällä turvataan keskittyminen oikeaan asiaan, saadaan motivoitunut tiimi ympärille ja tulosten jalkauttaminen on helpompaa.
- *Yhteiset intressit luovat positiivista kehittämisasennetta ja mahdollistaa uudenlaisten toimintatapojen toteutumista. Tuleva makusote on tuonut eri organisaatioille tarvetta katsoa toimintaa laajemmin ja se näkyi tämänkin hankkeen aikana.
- * Nyt olisi otollinen hetki jatkaa ja syventää aihealueen parissa, makusote suunnittelu tiivistyy ja kohdentuu pikkuhiljaa. Työkykyasiat on nyt pidettävä esillä!
- *Positiivinen asenne syntyy hyvin perustellusta ajatuksesta ja hyödyn esittelystä.
- *Henkilöstön ja kehittäjäasiakkaiden kuuleminen on erittäin hyvä ja tärkeä väline kehittämiseen.

Entä seuraavaksi?

- Kainuussa jatkohanke Kasvupalveluiden toimesta (KOPAKKA) tulee työstämään OTE –hankkeen tuloksia yhä edelleen. Tässä syvemmän yhteistyön mahdollistaminen tavoitteena.
- Työke –hanke rakentaa työterveyshuollon yhteistyötä ja varmistelee työkäisten työkyvyn tuen mahdollistamista.
- Terveysteksti –hanke kehittää mallia ja käsikirjaa, jonka avulla kansalaisjärjestöt voivat ohjata työttömiä palveluihin.
- Sotkamon TOLOKUSTI jatkaa yhteistyössä Sotkamon kuntaan rakentamaamme monialaista toimijapalaveriverkostoa ja työstää sen toimintaa.
- Kainuun kunnissa on vireillä monialaiset toimijapalaverit, joihin kasvupalvelut on vastanneet lupautumalla tekemään asiakkaan tietojen kokoamista varten lupa-asiakirjat. Niissä kunnissa missä monialaiset toimijapalaverit ei ole käynnissä, on tiedossa kuka asiaa hoitaa.
- KainOTE on asiantuntijoiden käytössä Kainuun sotessa ja työllisyyspalveluissa maakunnallisesti.
- Työkykykoordinaattorien verkostotoiminnan jatkuu.

Kainuussa on OTE

Kiitos!

Osatyökykyisille
tie työelämään

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

Kaikkien työpanosta
tarvitaan

OTE

OTE Maakunnassa, Polut kuntoon

Susanna Mikkonen

Susanna.Mikkonen@kainuu.fi

Minna Mäkäraäinen

Minna.m.makarainen@kainuu.fi

stm.fi/ote

#OTEhanke

#kärkihanke